

PLaza

44 ■ Beñat Gaztelumendirekin solasean

Txapelketan bigarren egin duen arren, finalak saio bat neurtzen duela dio eta lanean jarraitu beharra dagoela.

Oteiza «gaztetuta» mendeurrenean

Artistaren arlo ezezagunak zabaltzeko, Altzuzako museoak nazioarteko lehen kongresua antolatu du

ALBERTO BARANDIARAN

Iruñea

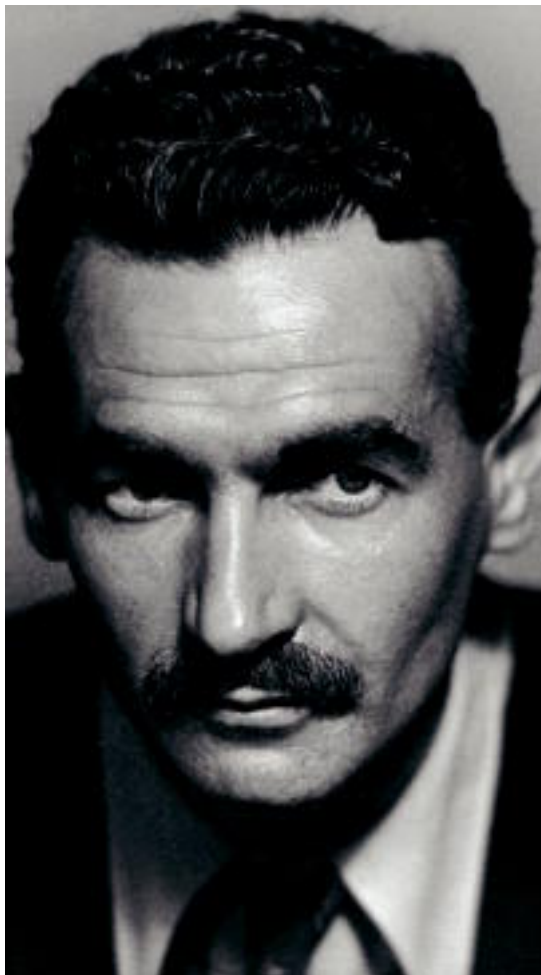
Jorge Oteiza museoaren urte garrantzitsua abiatzeaz dago. Artistaren jaiotzaren mendeurrena izango da, eta museoak kudeatzen duen fundazioko patronatuak Pedro Manterola egungo zuzendariaren ordezkoa aukeratu beharko du. Manterolak berak laburbildu zuen atzo, mendeurreneko egitarauaren aurkezpenean, museoaren helburu nagusia: artistaren irudia gaztetzea, bere bizitzaren azken urteotako agure erretratuaren irudiari sortzaile ezezagunaren karga gehitzeko. «Oteiza desberdin hori sustatu nahi dugu».

Horretarako, bi hitzordu garrantzitsu aurreikusita daude. Ekainean, Klarionezko tailerrari buruzko erakusketa paratuko dute. Urrian, berriz, artistaren inguruko lehen nazioarteko kongresua egingo dute museoan bertan. Bi ekitaldion bidez, azken hiru urteotan ezarri dituzten irizpideetan sakondu nahi dute. «Jorge Oteizari buruz eztabaidatu baino lehenago, bere pentsamenduaz eta bere lanaz eztabaidatu eta sakondu beharra dago, gauza asko daudelako esateko», azaldu zuen Manterolak.

KLARIONEZKO LABORATEGIA. Klario-
nezko laborategiari buruzko erakusketa museoak «orain arte prestatutako erakusketarik ambizio-
tsuena» izango da, Manterolak berak esana. Proiektu, zirriborro eta ideien biltegi honen funts eskerga gordetzen du museoak, eta orain arte inoiz ez dira proiektu bakar batean erakutsi. Bi mila pieza inguruko multzoa oso ezezaguna da horregatik. «Oteizaren lanaren eta artearen ikuspegiaren berezitasunak eta ezaugarriak hortxe daude, klarion horietan», nabarmendu zuen zuzendariak.

Denak jostailu txikiak balira bezala maneiatuta daude, eta artista-
rentzat ere ezinbesteko erreferentziak ziren. *Jostailutxo* hauek, hain zuzen ere, kale eta eraikin askotan paratu ziren eskulturen iturburua izan ziren. Erakusketa Angel Bados arte irakasleak komisiariatu du.

Urriaren 21etik 24ra, berriz, *Jorge Oteiza eta bere garaia* izenburu-

Jorge Oteiza, XX. mendearen erdialdean. JORGE OTEIZA MUSEOA

Ameriketako testuen edizio kritikoa aurkeztu dute

‘Estatuaria megalitikoak’ eta ‘Ameriketako artistei gutuna’ lanak katalogotik kanpo zeuden egun arte

A. B.
Iruñea

Jorge Oteiza 43 zituela hasi zen testuak argitaratzen, Hego Amerikako erbesteratuta zegoela, eta sormen lan etengabe eta arrakastatsuan murgilduta zegoela. Horrek interes berezia eranstean die *Estatuaria megalitikoak* (Madril, 1952) eta *Ameriketako artistei gutuna* (Kolonbia, 1944) lanei. Alde bate-
tik, eskulturaraz bere ideia estetikoak azaltzen hasi zelako; bestetik,

gaur egun ezin direlako aurkitu. Edizio kritikoa Maria Teresa Muñoz Madrilgo Arkitekturako Goi Eskola Teknikoen arkitektoak egin du. 1995ean, Jorge Oteizaren *Estética del huevo* (Arrautzaren estetika) liburua berrigartapenera laguntzailea izan zen.

Muñozek bilan horien garrantzi teorikoa nabarmendu zuen atzo, Altzuzako museoan, baina liburuak «irakurtzeko zaila» zela onartu zuen. «Ez da gozamen arinekoa. Formula matematikoak agertzen ditu ideia estetikoak azaltzeko, baina badira, era berean, literatura pasarteak ere».

BERRARGITARATU GABEKO LANAK. Jorge Oteizak bere liburu ia guztien berrargitalpenak egin zituen. *Quous-*

pean, nazioarteko kongresua egin-
go da Altzuzan. Haren bidez, artis-
ta bere garaiko kulturen inguruko
koku nahi dute, eta, horretarako,
idatzitako ekoizpenari garrantzi
berezia emango diote. Kongresua
prestatzeko batzorde zientifikoa
lehen bilerak egiten hasi da. Ber-
tan daude Camino Paredes, Txo-
min Badiola, Amador Vega, Adeli-
na Moya eta Soledad Alvarez.

ARGITALPEN SORTA. Kongresu eta era-
kusketarekin batera, hainbat argi-
talpen lanak bideratuta ditu muse-
oak. Horietako bat lau argazkilar-
ren lanekin egingo den erakusketa
da, museoak gai hartuta. Carlos Ca-
novasen begiradapean, Luis Azan-

zak, Clemente Bernadek, Koldo
Chamorrok eta Xabi Landak nork
bere ikuspegiak erretratatu ditu
museoa eta Jorge Oteizaren lanak.
Argitalpena maitzean aurkeztuko
dute.

2008ko udazkenean, berriz, *Ejer-
cicios espirituales en un tunel*
(Gogo jardunak tunel batean) libu-
ruaren edizio kritikoa argitaratu-
ko du museoak. Bertan, 1983ko tes-
tu honen berrikuspina landuko
dute.

Bestalde, artistaren obraren ka-
talogo arrazoituaren proiektua
lantzeari ekin dio Txomin Badiola
artistak. Lana aurtengo azaroan
hasi zuen, eta hiru urte aurrekusi-
ta daude lana burutzerako. Katalo-
go arrazoituan, Oteizaren artela-
nen azterketa eta interpretazio
erreferentziak argitaratu nahi
du museoak, eta artistaren ekoiz-
pen plastiko guztia jasoko du.

Txomin Badiola Oteizaren la-
nen gaineko bi erakusketako ko-
misarioa izan da. 1988an, Madri-
len, Bartzelonan eta Bilbon ikusi
ahal izan zen *Propósito experi-
mental* (Helburu esperimental) izene-
ko erakusketa antolatu zuen, eta
2004. urtean, berriz, *Oteiza, Mito y
modernidad* (Oteiza, mito eta mo-
dernitatea) izenekoa, Bilboko
Guggenheim museoan lehen aldiz
erakutsi zuena.

Otsailen, azkenik, museo-
ko kaierak argitalpen sailean, *La es-
cultura dinámica* (Eskultura dina-
mikoak) izeneko lana argitaratu
du museoak. Oteizak 1953an argi-
taratu zuen izen bereko saikera
da lanaren oinarria.

**«Azken urteotako agure
erretxinduren partez,
Oteiza ezezaguna
sustatu nahi dugu»**

**«Artistaren lanaz eta
ekoizpenaz eztabaidatu
behar dugu, gauza asko
daudelako esateko»**

PEDRO MANTEROLA
OTEIZA MUSEOKO ZUZENDARIA